

theme1–pushpull.pdf

6. Beijer G. “Mordente Modeli mezhdunarodnyh migracionnyh potokov”, migracii, social’nye nauki / G.Beijer, II, Editor: J.A. Jackson. – Cambridge University Press, 1969.

7. Dearden, Stephen J.H. Immigracionnaja politika v Evropejskom soobshhestve / Dearden, Stephen J.H. Evropejskaja issledovatel’skaja grupa razvitija. Diskussionnyj dokument № 4. – 1997. – S.1–38. [Elektronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: www.oneworld.net/euforic/dsa/index.html.(05/01/2004).

Yagubova N., dissertator, Research Institute for Human Rights (Azerbaijan, Baku), rus_rahimli@yahoo.com

Impact of migration on the migration policy of the European Union

European Union is an important destination from the international migration aspect. The Union is in the process of more advanced integration than economic partnership alone. Therefore, the problems that each country requires the search of common solution by the Union. The common policies for the migration need the adaptation of regulations of the Union. This study analyzes the common immigration policy in the EU.

Keywords: European Union, migration, migration policy, regulation of migration.

Ягубова Н., дисертант, Науково–дослідний інститут з прав людини (Азербайджан, Баку), rus_rahimli@yahoo.com

Вплив процесу міграції на міграційну політику країн Європейського союзу

Міграція – це одна з проблем яка вже є глобальним феноменом і часто обговорюється в останні роки, незважаючи на перешкоди, закладені в двадцять першому столітті. Міграція як глобальний елемент кидає людьми, що знаходяться за межами своєї країни і ця ситуація продовжує збільшуватися. Міграція тісно пов’язана з внутрішнім економічним і політичним розвитком і застосуванням міграційної політики і законів країн ЄС.

Ключові слова: Європейський союз, міграція, міграційна політика, регулювання міграції.

* * *

УДК327

Вашкевич В. М.

доктор філософських наук, професор, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), gileya.org.ua@gmail.com;

Шевченко Є. О.

студентка, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (Україна, Київ), eugenia_dz@mail.ru

АНЗІОС – ТИХООКЕАНСЬКИЙ ПАКТ БЕЗПЕКИ: ПРИЧИНИ СТВОРЕННЯ, ОБҐРУНТУВАННЯ ФАЗИ ЗАНЕПАДУ, СУЧАСНИЙ СТАН СОЮЗУ

Актуальність нашої роботи визначається великим ступенем зацікавленості на сьогоднішній день наукових кіл у аналізі створення Тихоокеанського пакту безпеки АНЗІОС на початку 1950-х рр., що зумовлено наданням все більшої уваги державам Океанії в сучасному світі, а також не повною обґрунтованістю статусу даного союзу в контексті відкритості питання участі та важливості союзу АНЗІОС в сучасній системі міжнародних відносин.

Ключові слова: АНЗІОС, Тихоокеанський пакт безпеки, Австралія, Нова Зеландія.

Створенню АНЗІОС передувало укладення двосторонніх договорів між державами регіону, а саме у 1943 році було підписано окремо договір між Австралією та Новою Зеландією, який базувався на співробітництві обох країн в контексті оборони проти Японії, цей договір отримав назву АНЗАК [1]. Укладання цього договору можна вважати початком створення Тихоокеанського пакту безпеки. Договір між Сполученими Штатами, Новою Зеландією та Австралією про взаємну безпеку і відповідно створення АНЗІОС був підписаний 1 вересня 1951 року в Сан–Франциско [2].

Причини створення АНЗІОС:

Австралія завжди відчувала загрозу з боку Японії, тому ще в період Другої Світової війни мала на меті

вступити у відносини з державою яка могла б виступити в ролі захисника, тому в контексті цього Австралія почала налагоджувати відносини з Радянським Союзом. Як відомо, Японія вийшла розгромленою після війни і тому потреба Австралії у відносинах с СРСР звелася до нуля. Але якраз в цей момент Сполучені Штати почали активну діяльність в цьому регіоні, гарантуючи безпеку в перспективі відновлення могутності Японії. Тому в цій ситуації Австралії не було чого втрачати, адже для неї важливим був захист від Японії, а від кого він буде відходити від СРСР чи від США, не мало принципового значення. Відповідною аналогічною була і позиція Нової Зеландії, адже можливість запобігання подальшого нав’язування Японією свого впливу на ці країни, можна було б реалізувати лише за умови створення міцного блоку з регіональних лідерів та потужної держави на всій міжнародній арені.

Зовнішнє середовище в якому проходило створення Тихоокеанського пакту безпеки, сприяло даному союзу: 1949 році було створено НАТО, що невпинно укріплювало свої позиції в світі, в Азії СРСР та Великобританія визнавши КНР, встановили з Китайською Народною Республікою дипломатичні відносини, червні 1950 року розпочинається війна в Кореї, а отже діяльність Організації Об’єднаних Націй переноситься на цей регіон. В контексті цього Австралія і Нова Зеландія хотіли, за допомогою безпекового пакту з США відокремити себе від можливого втягування їх у Корейську війну.

Для Сполучених Штатів Америки дане об’єднання, по–перше, дозволило мати союзників у Тихоокеанському регіоні, по–друге, заборона вступу Великобританії до цього союзу, США відсунули її від намагання в подальшому встановити свій британський вплив на цей регіон.

Обґрунтування занепаду тристороннього союзу:

Об’єднання АНЗІОС було створено для підтримання безпеки Тихоокеанського регіону, але чітких методів цієї підтримки не було закріплено в Договорі, адже у третій статті, йдеться лише про те, що країни будуть консультуватися у випадку, якщо буде існувати загроза одній з них [3].

Замороження діяльності Нової Зеландії в рамках АНЗІОС, з причини відмови розташування американських військ на своїй території та проголошення без’ядерного статусу призвело до його внутрішньої трансформації. З того часу цей союз почав нагадувати “трикутні відносини”, верхньою точкою якого була Австралія, адже співробітництво набуло формату: США – Австралія, Австралія – Нова Зеландія.

Двоїста прагматична політика США. Незважаючи на те, що США підписували договір з Австралією та Новою Зеландією про створення організації АНЗІОС, який мав на меті стримування в перспективі гегемоністичних настроїв Японії, паралельно готувалося підписання договору про безпеку США з Японією, щоб, по–перше, Радянський Союз в силу своєї близькості з геополітичної точки зору до Японії, мав на меті встановити свій вплив як в Японії так і на всьому регіоні, а по–друге, Японія мала важливе оборонне значення для США у контексті свого розташування, адже Сполученні Штати мали не меті розмістити свої військові сили саме на території Японії, так само задля підтримки свого впливу у даному регіоні.

Фактор Великобританії. Великобританія висловлювала своє бажання стати невід'ємною частиною організації АНЗЮС, але саме Сполучені Штати були проти цього входження. США не хотіли, щоб Великобританія за допомогою приєднання до цього союзу посилювала свій вплив як на Тихоокеанський регіон так і на близькі до нього держави Південно-Східної Азії, адже саме таку мету мали Сполучені Штати Америки. Але все ж таки це не зупинило Великобританію і через 20 років, після створення АНЗЮС, було укладено договір між Великобританією, Австралією, Новою Зеландією, та ще двома країнами Південно-Східної Азії: Малайзією та Сінгапуром. Тим самим Великобританія розділила дані держави, що певною мірою і вплинуло на подальшу діяльність союзу.

Припинення участі Нової Зеландії в АНЗЮС. З середини 1950 років, йдуть переговори держав міжнародної спільноти з приводу створення без'ядерних зон на планеті. 6 серпня 1985 року підписується Договір Раротонга, який проголосив південну частину Тихого океану аналогічно попереднім без'ядерною зоною. А ще до підписання договору у 1985 році Нова Зеландія стає першою державою світу, яка проголосила себе без'ядерною країною [4]. Отже, ці факти чітко висвітлюють питання Нової Зеландії щодо ядерної зброї, а така сильна активізація дій пояснюється тим, що Сполучені Штати в свою чергу хотіли розмістити, скажімо, деякі частини свого ядерного потенціалу на території Нової Зеландії. Звісно, позиція самої Нової Зеландії була вкрай негативною, що і стало в принципі передумовою декларування нею без'ядерного статусу. Сполучені Штати зайняли в цій ситуації радикальну позицію – “не будете допомагати союзникам в рамках об'єднання, ми не будемо вас захищати”. І відповідно до цього Нова Зеландія припиняє свою активну участь в АНЗЮС, але все ж таки офіційно вона не проголосувала вихід зі складу цієї організації.

Таким чином, для Нової Зеландії та Австралії стратегічне значення союзу АНЗЮС полягало у наданні захисту Сполученими Штатами від можливих гегемоністичних дій з боку Японії в силу її майбутнього відновлення після II Світової війни. Для Сполучених Штатів Америки дане об'єднання, дозволило поширити свій вплив на Тихоокеанський регіон. Щодо занепаду союзу, то на момент створення Тихоокеанського пакту безпеки трьома сторонами США, Австралією та Новою Зеландією були закладені норми, приречені на недовість даного союзу в перспективі часу. Натомість варто констатувати, що незважаючи на новий формат співробітництва все ж таки воно продовжує існувати, і 2010 рік можна вважати роком відродження АНЗЮС, цьому свідчать такі факти. В листопаді 2010 року Барак Обама уклав документи з країнами членами АНЗЮС, які стосувалися посилення військового співробітництва. Між Австралією і США була підписана – Сіднейська угода, а з Новою Зеландією відповідно – Веллінгтонська декларація [4]. Ці два документи і підтверджують по-перше вихід АНЗЮС на певний більш активний рівень розвитку, по-друге, зміну ставлення Нової Зеландії до цього об'єднання після років замороження її діяльності в рамках АНЗЮС. Нині співробітництво окремо Сполучених Штатів з Австралією, є більш посиленим, що пояснюється тим, що рік тому в листопаді 2011 року, Барак

Обама в ході візиту до Австралії домовився про збільшення активності співробітництва в рамках військово-технічної сфери між Австралією та Сполученими Штатами. Цей крок, є однією із складових стратегії Сполучених Штатів по стримуванню Китайської Народної Республіки, але тим не менш варто взяти до уваги, що виконуючи свої стратегічні плани в напрямку КНР США посилює співробітництво та надає відносинам з країнами в рамках АНЗЮС більшого значення. А сама угода між США і Австралією передбачає збільшення в десять разів військової присутності Сполучених Штатів на території Австралії, яке буде здійснюватися періодично протягом шести років. Зрозуміло, що зважаючи на те, що Австралія йде на поступки Сполученим Штатам, і дозволяє використовувати свою територію для задоволення цілей США, то Нова Зеландія, по-перше, в силу свого відношення до розміщення зброї на своїй території, а по-друге, згідно реаліям про замороження її членства в АНЗЮС так і дотримується своїх принципів в цьому контексті, і тому співробітництво з Новою Зеландією проводиться в більш лояльних сферах. В 2011 році Сполучені Штати вирішили внести ще один пункт до договору АНЗЮС. Було вирішено, що застосування цього договору буде і в кіберпросторі, адже для США питання кіберзагроз в сучасному світі є більш ніж важливим [5]. Тому тут варто відмітити, що цей додаток був внесений без особливої згоди держав-членів АНЗЮС, а за рішенням Сполучених Штатів, але тим не менш, Нова Зеландія не стала виносити свої невдоволення з цього приводу, бо захист кіберпростору зараз є досить важливим завданням для багатьох країн світу. Отже, можна говорити, що початок співпраці у цій сфері також дало поштовх до подальшого розвитку взаємовідносин країн в рамках АНЗЮС.

В загальному плані актуальність АНЗЮС з часом буде зростати, адже нині вектор міжнародних відносин поступово зміщується в Азію, на Далекий Схід, що буде простежуватися і надалі.

Список використаних джерел

1. Современные международные отношения. Учебник/ Под ред. А. В. Торкунова. – М.: “Российская политическая энциклопедия” (РОССПЭН), 1999. – 548 с.
2. Крушинский В. Ю., Манжолов В. А. Міжнародні відносини та світова політика. 1945–1980. Дати. Події. Факти: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2007. – 192 с.
3. Богатуров А. Д. Системная история международных отношений в четырех томах. – М.: Изд-во НОФМО, 2004. – 2087 с.
4. Территориальные споры в Азиатско-тихоокеанском регионе [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.geopolitics.ru/2012/10/territorialnye-spory-v-aziatsko-tixookeanskom-regione/>
5. Соглашение США и Австралии о совместной защите будет распространяться на киберпространство [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.securitylab.ru/news/407290.php?ref=123>

References

1. Sovremennye mezhdunarodnye otnosheniya. Uchebnik / Pod red. A.V. Torukunova. – M.: “Rossijskaja politicheskaja jenciklopedija” (ROSSPJeN), 1999. – 548 s.
2. Krushynsk'kyj V.Ju., Manzhola V.A. Mizhnarodni vidnosyny ta svitova polityka. 1945–1980. Daty. Podii'. Fakty: Navch. posibnyk. – K.: Lybid', 2007. – 192 s.
3. Bogaturov A.D. Sistemnaja istorija mezhdunarodnyh otnoshenij v chetyreh tomah. – M.: Izd-vo NOFMO, 2004. – 2087 s.
4. Territorial'nye spory v Aziatsko-tihookeanskom regione [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.geopolitics.ru/2012/10/territorialnye-spory-v-aziatsko-tixookeanskom-regione/>

5. Soglashenie SSHA i Avstralii o sovместnoj zashhite budet rasprostranjat'sja na kiberprostranstvo [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.securitylab.ru/news/407290.php?ref=123>

Vashkevych V.M., Ph.D., Professor, National Pedagogical University M.P. Drahomanova (Ukraine, Kiev), gileya.org.ua@gmail.com
Shevchenko E.O., student, Institute of International Relations of Kyiv National University Taras Shevchenko (Ukraine, Kiev), eugenia_dz@mail.ru

ANZUS – Pacific Ocean Security Treaty: reasons for establishment, substantiation of the phase of decay, current situation

The topicality of our work is determined by a significant level of interest which is shown nowadays by the scientists in the analysis of the establishment of ANZUS – Pacific Ocean Security Treaty in the beginning of the 1950s. This interest is caused by the increasing attention to the countries of the Oceania region in the modern world and due to insufficient grounds of the status of this alliance in the context of openness of the participation issue and also its importance in the modern system of international relations.

Keywords: ANZUS, ANZUS, Australia, New Zealand.

Вашкевич В. Н., доктор философских наук, профессор, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

Шевченко Е. О., студентка, Институт международных отношений Киевского национального университета им. Тараса Шевченко (Украина, Киев), eugenia_dz@mail.ru

АНЗЮС – Тихоокеанский пакт безопасности: причины создания, обоснование ослабления деятельности, современное положение союза

Актуальность нашего исследования определяется высокой степенью заинтересованности на сегодняшний день ученых в анализе создания Тихоокеанского пакта безопасности АНЗЮС в начале 1950-х гг., что обусловлено обращением все большего внимания на страны Океании в современном мире, а также обоснованием статуса данного союза в контексте вопроса, который до сих пор остается открытым – участие и важность союза АНЗЮС в современной системе международных отношений.

Ключевые слова: АНЗЮС, Тихоокеанский пакт безопасности, Австралия, Новая Зеландия.

* * *

УДК 327

Остап'як В. І.

кандидат політичних наук, викладач, Інститут історії і політології Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (Україна, Івано-Франківськ), vasiliy.ostapiak@gmail.com

КИТАЙ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ (ФЕНОМЕН ГЛОБАЛІЗАЦІЇ)

Проводиться дослідження розвитку однієї з найбільших та найпотужніших країн Східної Азії. Автор здійснює спробу проаналізувати подальший розвиток зазначеної країни в глобальному форматі. Розглянуто позиції та системи впливу в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та посилення впливу Китаю в політичній системі Азії. Зазначено провідну роль Китаю після розпаду біполярного світу та його суперництво з США і Російською Федерацією. Аналізується комплекс соціальних, політичних та економічних реформ КНР, що призвів до посилення політичного впливу в системі міжнародних відносин. Підкреслено можливість ефективного вивчення, використання китайського досвіду в політичному житті України.

Ключові слова: глобальні проблеми, трансформації, централізоване управління, КНР, Російська Федерація, Україна.

Утворення нових силових центрів, що формуються на базі економічних компонентів та використовують сучасні політичні імперативи задля розширення власної гегемонії завжди було і буде пріоритетним у дослідженні міжнародних відносин. Особливо важливо в сучасній українській політичній аналітиці досліджувати досвід східних держав, що протиставляють і впроваджують власні альтернативні концепції розвитку на противагу західним – демократичним. Після впровадження ризикованих реформ Мао Цзедуну Китай спромігся здійснити доволі стрімкий економічний стрибок,

котрий також привів і до посилення політичного впливу цієї країни не тільки в Азійському регіоні. Російський дослідник А. Попов вважає, що система номенклатури працює, як основний інструмент контролю КПК над ідейно-політичними та соціально-економічними процесами в країні [1, с. 232]. Досліджуючи фактори, завдяки яким Китай здійснив настільки змістовий політико-економічний експеримент, варто зазначити і те, що він є доволі ефективним. Бачимо, що в сучасних процесах глобалізації східно-азійський регіон відіграє в наш час ключові позиції, саме тому дослідження цього досвіду і застосування його в українській політичній парадигмі може мати визначальний характер. Сьогодні показало, що потужні демократії західного типу (в тому числі країни Північної Америки) здають свої військові, економічні та політичні інтереси перед натиском “східного тигра”. Також здається цікавим висвітлити проблеми комунікацій нашого “східного сусіда” Росії в аспекті формування нового центру сили з концентрованого в Тихоокеанському регіоні. Отож, маємо намір в умовах сучасних політичних викликів проаналізувати, як саме Китай спромігся здійснити настільки ризиковану, проте в світлі останніх подій, доволі ефективну економічну і політичну реформу, що призвела до зміцнення його позицій на світовій арені. Потрібно також згадати і про той вплив, який КНР справляє на Російську Федерацію, а відтак опосередковано на нашу державу також.

Сучасні дослідження, що торкаються феномену розвитку КНР та його успіхів на світовій арені, проводили та проводять чимало дослідників. Ця тема в сучасній науковій думці є широко досліджуваною і буде досліджуватися й надалі, позаяк Китай спромігся вміло, використовуючи власні ресурси, досягти чималого прориву у всіх внутрішніх та зовнішніх сферах свого буття. Серед українських дослідників у цьому векторі вважаємо цікавими праці Ю. Пахомова, Ю. Павленко, А. Гальчицького, Б. Канцелярука, Є. Макаренко та ін. Серед закордонних дослідників цікавими є дослідження П. Сабатєва, К. Паттена, С. Крейга, М. Титаренко, М. Потапова і т.д.

Китай у сучасних умовах глобалізації та розвитку АТР стрімко змінюється. Як зазначає Є. А. Макаренко, масштабність і швидкоплинність трансформацій спричинить появу нових лідерів, нових викликів міжнародному співтовариству, нових підходів до розуміння безпеки існування цивілізації [2]. У сучасних умовах розвитку КНР здійснює якісний стрибок в економічному, політичному, воєнному та інших аспектах, а також завдяки інтеграції та виробленню механізмів інтеграції, в новітні союзи АТР. Використовуючи моделі новітніх союзів, які включають в себе КНР, Японію, Корейську Республіку та ін., вдається пристосувати АТР до новітніх умов, за якими об'єднається ЄС та Євразійський Союз. Можна сказати, що у всіх сучасних союзів, котрі утворюються під впливом глобалізації, є дещо спільне, і це не тільки зближення задля економічної, політичної і військової переваги. Об'єднання в союзи, блоки чи інші форми співпраці, також є способом зберегти власну національну ідентичність, котру, на думку автора, можна зберегти завдяки об'єднанню з собою подібними. Бачимо, що створення нових макрополітичних союзів виступає не тільки способом глобалізації, а й способом запобігання глобалізації, тобто такі союзи стимулюють збе-